

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด วว.

ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มุ่งใช้ประโยชน์เป็นศูนย์เรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้าน วทน.

สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน

กองประชาสัมพันธ์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

35 หมู่ 3 เทคโนโลยี ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

“จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เป็นแหล่งปลูกสับปะรดที่สำคัญของประเทศ มีมูลค่าผลผลิตปีละหลายหมื่นล้านบาท ผลผลิตเฉลี่ยในแต่ละปีประมาณ 1 ล้านตัน ซึ่งมากเป็นครึ่งหนึ่งของผลผลิตทั้งประเทศ โดยผลผลิต 80% ส่งเข้าโรงงานแปรรูป อีก 20% บริโภคภายในประเทศ แต่การส่งออกสับปะรดไปต่างประเทศยังมีปริมาณน้อยมาก เนื่องจากมีปัญหาหลายประการ ได้แก่ คุณภาพไม่สม่ำเสมอ ปัญหาการปนเปื้อนสิ่งสกปรก โรคแมลง ปัญหาอายุการเก็บรักษา เทคโนโลยีหลังเก็บเกี่ยว และที่สำคัญผลสับปะรดมีลักษณะอาการไส้ดำ เป็นต้น

ทั้งนี้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นหน่วยงานที่มีผลงานวิจัยและองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนิน **โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าพืชไร่ชุมชน** (สับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) มีระยะเวลาการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2561 โดยบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัยภายใน วว. เพื่อนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) ไปใช้แก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์กับการผลิตสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และพื้นที่ใกล้เคียงอย่างครบวงจร โดย วว. ดำเนินงานร่วมกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภายใต้บันทึกข้อตกลงการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาจังหวัด (ประจวบโมเดล) มุ่งให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

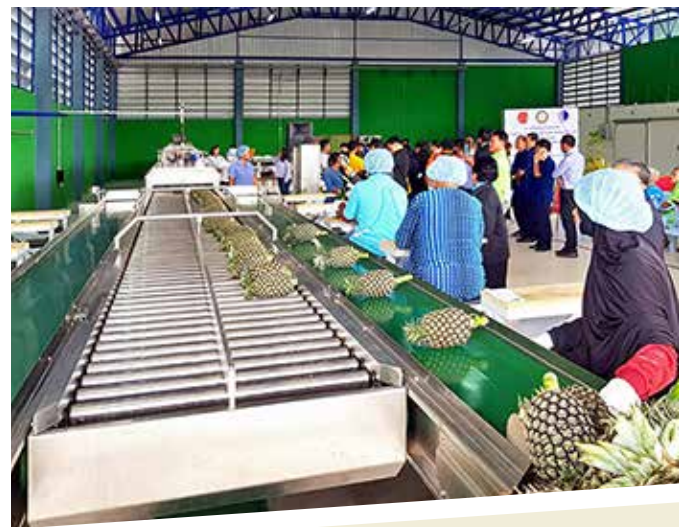
“...หนึ่งในผลสำเร็จของการดำเนินงานนั้นก็คือ การจัดสร้างศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ 5 ไร่ ซึ่งการนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้จัดสรรพื้นที่และมอบให้ วว. ดำเนินการ มีรูปแบบการบริหารจัดการมุ่งใช้ประโยชน์ในการเป็นศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้าน วทน. เพื่อสร้างความเข้ม-

แข็งให้แก่เกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สับปะรดแห่งชาติ โดย วว. บูรณาการดำเนินงานกับหน่วยงานราชการและกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในพื้นที่ โดยถอดบทเรียนความสำเร็จจากการดำเนินโครงการปุ๋ยอินทรีย์ของ วว. ในการสร้างโรงปุ๋ยอินทรีย์ทั่วประเทศจำนวน 300 โรง นำมาเป็นโมเดลในการดำเนินงานของศูนย์ฯ กล่าวคือ กลุ่มสมาชิกมีความเข้มแข็ง รักสามัคคี และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน (Sharing Economy)...” นายสาธิต ตันพานิช รองผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ วว. กล่าว ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีศักยภาพในการผลิตสับปะรดผลสดส่งจำหน่ายต่างประเทศ ขนาดกำลังการผลิต 3 ตันต่อชั่วโมง เป็นโรงคัดบรรจุผลสดทันสมัยแห่งแรกของประเทศไทย ที่มีเครื่องจักรและกระบวนการผลิตมาตรฐานครบวงจร ที่สามารถใช้งานได้จริงในพื้นที่และเป็นศูนย์เรียนรู้ศึกษาดูงานของผู้ผลิตผู้ประกอบการสับปะรดจากพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ นอกจากนั้นโรงคัดบรรจุแห่งนี้ยังสามารถประยุกต์ต่อยอดการใช้ประโยชน์กับการผลิตผลไม้อื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และใกล้เคียงได้อีกด้วย

บานานีวส์

โดยในปี พ.ศ. 2561 ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในขณะนั้น พร้อมคณะฯ ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมโครงการศูนย์ถ่ายทอดฯ นับเป็นการนำองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) เข้าไปแก้ไขปัญหา “สับปะรด” ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของไทย ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้าน สับปะรด

ปัจจุบันการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี โรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระหว่างดำเนินการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP เพื่อการส่งออกสับปะรดผลสด คาดว่าภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ศูนย์ฯ จะปรับปรุงแล้วเสร็จและผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP ทั้งนี้ วว. กำหนดเปิดให้บริการเต็มรูปแบบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป นอกจากการปรับปรุงศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP ดังกล่าวแล้ว วว. ยังได้จัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรตั้งแต่การปรับปรุงพันธุ์สับปะรดโดยใช้เทคโนโลยี

เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การแปรรูปผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ วว. ได้เตรียมความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ สำหรับการให้บริการภายในศูนย์ฯ อย่างครบวงจร ตั้งแต่เครื่องคัดขนาด เครื่องตัดแต่ง เครื่องคัดผลดีผลเสีย อุโมงค์ลมทำความสะอาด เครื่องเคลือบแว็กซ์ สายพานลำเลียง การบรรจุภัณฑ์ เครื่องรัดกล่อง เครื่องลดอุณหภูมิแบบ Forced Air Cooling และห้องเย็น โดยเทคโนโลยีดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาอาการไส้ดำในสับปะรด ช่วยยืดอายุการเก็บรักษา ลดการสูญเสียน้ำหนัก คงคุณภาพผลผลิต มีภาพลักษณ์ที่สวยงาม และช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่ดีขึ้น

นอกจากความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ดังกล่าว ภายในศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังมีพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ สำหรับอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ลูกค้า โดยปัจจุบันได้จัดเตรียมสถานที่ไว้รองรับผลผลิตจากเกษตรกรที่ขนส่งมายังโรงงานไว้ด้านหน้า ซึ่งในอนาคตจะมีการปรับปรุงเป็นห้องเย็นสำหรับเก็บรักษาผลผลิตก่อนนำมาคัดบรรจุ และ

เมื่อผลผลิตผ่านกระบวนการต่างๆ รวมทั้งเข้าสู่ห้องเย็นที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Forced Air Cooling แล้ว ก็จะลำเลียงไปยังพื้นที่ด้านข้างโรงงานเพื่อขึ้นตู้คอนเทนเนอร์

ในขณะที่เดียวกันศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังให้บริการด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้หลังการเก็บเกี่ยวสับปะรดแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว เทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์เพื่อรักษาคุณภาพของสับปะรดผลสดเพื่อการจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เทคโนโลยีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จากสับปะรด

นอกจากนี้ภารกิจของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังมีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสับปะรดคือ จะเป็นทั้งที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกรในระดับต้นน้ำ การสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการชั้นปลายน้ำเกี่ยวกับมาตรฐานของผลผลิตที่จะรับซื้อจากเกษตรกร การเป็นเสมือนตัวกลางในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อยกระดับการวิจัยพัฒนาและโครงสร้าง

พื้นฐานทางการเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีการเกษตรในพื้นที่เพาะปลูกสับปะรด โดยผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระยะยาว คือ การทำให้เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดมีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต มีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางและมีรายได้เพิ่มขึ้น

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหนึ่งในความสำเร็จของ วว. ในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สู่อุตสาหกรรมประยุกต์ใช้เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของเกษตรกรทั้งในและต่างประเทศ อันจะนำมาสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคงยั่งยืน

ทั้งนี้ กลุ่มเกษตรกร/ผู้ประกอบการที่สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีโรงคัดบรรจุสับปะรด วว. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ติดต่อได้ที่ (นายสัมพันธ์ ศรีสุริยวงษ์ ผู้เชี่ยวชาญวิจัย วว.)

- โทร. 0 2577 9000 • โทรสาร 0 2577 9009
- E-mail : samphan@tistr.or.th / tistr@tistr.or.th

